

Omgaan met hoogbegaafde leerlingen in de Eureka klas

'Bij een les over Leonardo da Vinci gaan ze beeldhouwen en organiseren ze een expositie'

In de eigen klas vervelen ze zich vaak. Ze zijn snel klaar met de reguliere stof en willen extra uitdaging. Hoe ga je om met hoogbegaafde leerlingen op de basisschool? Linda van Elderen begeleidt hen één dagdeel per week in de Eureka klas op de Tilburgse basisschool De Blaak.

DOOR MALINI WITLOX

'Drie jaar geleden hebben we de Eureka klas opgestart voor groep 5 tot en met 8. Het jaar daarop kwam groep 4 erbij en sinds vorig jaar komen leerlingen van alle groepen', vertelt Linda. Van sterrenkunde tot Spaans, van rekenen tot programmeren... als je een rondgang maakt op internet, zie je dat scholen een heel divers aanbod hebben voor hoogbegaafde leerlingen. 'Taal en rekenen krijgen ze bij ons niet in de plusklas', zegt Linda, die eerder op een Leonardo school werkte. 'Dat leren ze in de gewone klas. Ik vind het belangrijk dat ze in de plusklas iets doen waarbij ze uit hun comfortzone worden gehaald en aan het denken worden gezet. Meestal kiezen we voor een creatieve verwerking waarbij ze uitgedaagd worden om dingen op een andere manier aan te pakken. Bij een les over Leonardo da Vinci gaan we bijvoorbeeld beeldhouwen en organiseren de leerlingen daarna een expositie voor hun ouders.'

LOOD-lijsten

Linda gebruikt speciale LOOD-lijsten (Leertijl Overstijgende Onderwijs Doelen), waarop leerlingen zelf hun doelen kunnen aangeven. Ze toont een voorbeeld van een lijst voor de oudere leerlingen. 'Het varieert van aspecten als concentreren en wachten met praten tot ze aan de beurt zijn tot aan het gebruiken van een handige aanpak bij meerkeuzevragen. Als veel kinderen hetzelfde doel hebben, ontwerp ik er een les omheen.' In de onderbouw gebruikt ze lijsten in de vorm van een boom, waarbij de kinderen met appeltjes kunnen kleuren hoe ver ze zijn.

Earthmovers

Een les van 2,5 uur verdeelt Linda meestal in vier blokken. Een opwarmer (bijvoorbeeld Black Stories), een maatschappelijk probleem, een spel en een afsluiter. Hier komen verschillende vakken en projecten aan bod. Filosofie, programmeren, aanpakken van een maatschappelijk probleem, projecten over sterrenkunde, creatief denken... Een van haar projecten was Earthmovers. 'Leerlingen moeten daarbij over een maatschappelijk probleem nadenken. Zo heeft een groep naar de verkeersveiligheid bij de school gekeken. Iedere keer als mensen te voet of op de fiets komen om hun kinderen op te halen, krijgen ze een

stempel en aan het einde volgt een beloning. Een andere groep leerlingen heeft een digitale ouderendag georganiseerd, waarbij ze ouders hielpen met vragen over hun tablets en smartphones.'

Onder de indruk

Het meest belangrijke bij hoogbegaafde kinderen is de uitdaging, vindt Linda. Ze is soms zelf verbaasd over de enorme creativiteit van de kinderen. 'Bij groep 1 en 2 moesten ze aan het werk met Klein Duimpje die de schatkist van de reus had gestolen. Ze moesten proberen de zware schatkist naar de overkant van het lokaal te brengen. Ze hebben van alles geprobeerd, uiteindelijk legden ze er stokken onder om de kist te rollen. Dat hebben ze helemaal zelf bedacht.'

Programmeren

In alle klassen staan plastic boxen met materialen, waar de leerlingen in de klas mee kunnen werken als ze de reguliere lesstof af hebben. Linda pakt een plastic bak met opdrachtkaarten die ze zelf heeft ontworpen en materialen die ze door de jaren heen heeft verzameld en waar de leerlingen zelfstandig mee aan de slag kunnen. Ze besteedt bovendien veel tijd aan programmeren. Daarvoor gebruikt ze bijvoorbeeld Codekinderen en Turtle Academy. 'Bij beide kun je echt leren programmeren met ouderwetse codetaal. Dat in tegenstelling tot Scratch waarbij je met blokjes sleept. Bij Turtle Academy, geschikt voor de jongere kinderen, laat je door codetaal een schildpad lopen. We doen allerlei spelletjes zoals Ko de Kraker en

Sandwichrobot om de leerlingen de basisbeginselen van programmeren bij te brengen.'

Point 013

Alles wat Linda in de klas doet, is wetenschappelijk onderbouwd. De school werkt nauw samen met onderzoekswerkplaats Point 013. Point staat voor Passend Onderwijs voor Ieder Nieuw Talent, en 013 voor Tilburg. Wetenschappers van drie universiteiten en leraren van elf scholen delen hun bevindingen op de speciale website. Hier vind je onder meer wetenschappelijke publicaties, lesmaterialen en vlogs. Hoe ziet bepaald materiaal eruit, wat kost het, wat is de theoretische verantwoording en wat zijn de conclusies. Ook zijn er maandelijks bijeenkomsten. Kijk voor meer informatie hierover op point013.nl.

Wat doet Linda in de klas? Een kort overzicht

- ▶ Grieks alfabet en Grieks rekenen.
- ▶ 'Oog voor'-opdrachten, waarmee leerlingen in de geschiedenis van bijvoorbeeld Anne Frank duiken of over gezond voedsel leren.
- ▶ Denksleutels, waarbij ze met bijvoorbeeld energie aan de slag gaan of over zoogdieren en insecten leren.
- ▶ Meteorologie, waarbij ze onder meer over type wolken leren.
- ▶ Programmeren en/of coderen met o.a. Codemaster en Robot Turtles.
- ▶ Het bordspel Dixit, waarmee leerlingen verbanden leren leggen.
- ▶ Skyrail knikkerbaan.
- ▶ Werken met materialen van het Talentenlab.
- ▶ Leren vanuit een groeimindset met Fixie & Growie.
- ▶ Bouwen met Stekkels, Tsumiki en Twickto.
- ▶ Vooruitwerklab.
- ▶ App Stop Motion met de Stikbots.